

Такриз

ба кори илмӣ барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ Сафарова Майрамбӣ Давлатовна дар мавзӯи: Таҳқиқи мероси педагогӣ оид ба тарбияи маънавӣ - ахлоқии ҷавондухтарон ва аҳамияти истифодаи он дар корҳои беруназсинфии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ. 13.00.01 - педагогикаи умумӣ, таърихи педагогӣ ва таҳсилоти (илмҳои педагогӣ)

Низоми таҳсилоти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити тағйиротҳои сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва маданияту фарҳангӣ ба гузаронидани ислоҳот ниёз пайдо намуд. Яке аз қадамҳои аввалин дар ислоҳ намудани муносибати ҷавонон ба таълиму тарбия қабул гардидани қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи маориф”, Консепсияи миллии таълими Ҷумҳурии Тоҷикистон, Консепсияи тарбияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз мубрамияти ин масъала шаҳодат медиҳад.

Таҳқиқи мероси педагогӣ оид ба тарбияи маънавӣ - ахлоқии ҷавондухтарон ва аҳамияти истифодаи он дар корҳои беруназсинфии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ навишта шудааст аз муқаддима, ду боб, хулоса ва номгӯи адабиёти истифодашуда иборат мебошад. Дар рисолаи мазкур унвонҷӯ кӯшиш кардааст, ки ҳама паҳлӯҳои мавзӯро пурра омӯхта, бо мисолҳо, таҳлилҳои возеҳу равшан ва пешниҳодҳои мушаххас кори илмиро иншо намояд.

Боби аввал ба омӯзиши масъалаҳои назариявӣ ва методологии таҳқиқи мероси педагогӣ дар тарбияи маънавӣ - ахлоқии ҷавондухтарон дар корҳои беруназсинфӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ бахшида шудааст.

Дар бораи мероси педагогии ниёгон дар тарбияи маънавӣ - ахлоқии ҷавондухтарон дар раванди корҳои беруназсинфӣ мисолҳои аниқ оварда шудаанд. Масъалаи моҳияти арзишҳои педагогии мероси ниёгон дар замони Истиқлоли Тоҷикистон дар тарбияи маънавӣ - ахлоқии ҷавондухтарон баррасӣ карда шудааст.

Қайд карда шудааст, ки арзишҳои маънавӣ - ахлоқии тоҷикон - ҷузъи таркибии арзишҳои умумибашарӣ ба ҳисоб меравад.

Дар боби дуввум бошад, дар бораи роҳу тарзҳои баҳрабардорӣ аз арзишҳои мероси педагогии халқи тоҷик дар тарбияи ҷавондухтарон тавассути корҳои беруназаудиторӣ сухан меравад.

Мавқеи манбаъ ва сарчашмаҳои мероси педагогӣ дар тарбияи маънавӣ-ахлоқии ҷавондухтарон дар таҳсилоти миёнаи касбӣ нишон дода шудааст.

Қайд карда шудааст, ки омӯхтани касбу ҳунар дар тарбияи маънавӣ - ахлоқии ҷавондухтарон тавассути корҳои беруназаудиторӣ мавқеи хеле муҳимро мебозад.

Таҳлил карда шудааст, ки корҳои мушоҳидавӣ - озмоишӣ дар тарбияи маънавӣ - ахлоқии ҷавондухтарони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ тавассути корҳои беруназсинфӣ барои баланддоштани касбияти ҷавондухтарон аҳамияти хосаеро доро мебошад.

Тавсия дода мешавад, ки дар раванди дарсҳои тарбиявӣ, корҳои беруназаудиторӣ ва хонишҳои мустақилонаи донишҷӯён роҳбарони гурӯҳҳои академӣ метавонанд асарҳои зерин: «Шариати исломия ва тараққиёти форсӣ»-и Сайид Аҳмади Васлӣ, «Маҷмаъ- ул- фусаҳо»-и Ризоқулихони Ҳидоят, «Вис ва Ромин»-и Фаҳриддини Гургонӣ, «Чаҳор мақола»- и Низомии Арузии Самарқандӣ, «Офариннома»-и Абушақури Балхӣ, «Таҳзиб- ул- мантиқ»-и Саъиддини Тафтазониро ба донишҷӯён тавсия намоянд.

Қайд карда мешавад, ки бо мақсади баланд бардоштани маърифат ва ахлоқи ҷавондухтарон дар корҳои тарбиявӣ, беруназаудиторӣ ва чорабиниҳои фарҳангӣ аз асарҳои «Таърихи ҷаҳонкушо»-и Ҷувайнӣ, «Мифтоҳ - ул - улум»- и Сирочиддини Саккокии Хоразмӣ, «Нисоб - ус - сибиён»-и Абунастри Форобӣ, «Ахлоқи Носирӣ»-и Насириддини Тусӣ, «Таҳзиби ахлоқ»-и Ибни Маскуя, «Захоир- ул- мулук»-и Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ истифода намудан ниҳоят муфиду зарурӣ мебошад.

Истифодаи мероси педагогии халқи тоҷик дар тарбияи маънавӣ- ахлоқии донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ ба монанди: «Аврод-ул- аҳбоб» ва «фусус- ул- одоб»-и Сайфиддини Бохарзӣ, «Одоб- ул- муридайн»-и Шайх Начмиддини Қубро, «Авориф- ул- маориф»-и Шаҳобиддини Сухравадӣ, «Гулистон» ва «Бӯстон»-и Саъдии Шерозӣ, «Маснавии маънавӣ»-и Ҷалолоиддини Балхӣ, «Баҳористон»-и Ҷомӣ ва ғайраҳо шуда метавонанд.

Дар тарбияи маънавӣ - ахлоқии донишҷӯён, омӯзгорони таҷрибадор метавонанд аз ғазалиёти Саъдии Шерозӣ, Ҳофизи Шерозӣ, Ҷалолоиддини Балхӣ, Абдурахмони Ҷомӣ, Камоли Хучандӣ самаранок истифода баранд.

Аз омӯзиши кори таҳқиқоти мазкур бармеояд, ки муаллиф корро ҳаматарафа иншо намуда, ба талаботи сохтор ва таркиби дар раванди дарсҳои тарбиявӣ, корҳои беруназаудиторӣ ва хонишҳои мустақилонаи донишҷӯён роҳбарони гурӯҳҳои академӣ метавонанд асарҳои зерин: «Шариати исломия ва тараққиёти форсӣ»-и Сайид Аҳмади Васлӣ, «Маҷмаъ- ул- фусаҳо»-и Ризоқулихони Ҳидоят, «Вис ва Ромин»-и Фаҳриддини Гургонӣ, «Чаҳор мақола»- и Низомии Арузии Самарқандӣ, «Офариннома»-и Абушақури Балхӣ, «Таҳзиб- ул- мантиқ»-и Саъиддини Тафтазониро тавсия намоянд.

Бо мақсади баланд бардоштани маърифат ва ахлоқи ҷавондухтарон дар корҳои тарбиявӣ, беруназаудиторӣ ва чорабиниҳои фарҳангӣ аз асарҳои «Таърихи ҷаҳонкушо»-и Ҷувайнӣ, «Мифтоҳ - ул - улум»- и Сирочиддини Саккокии Хоразмӣ, «Нисоб-ус - сибиён»-и Абунастри Форобӣ, «Ахлоқи Носирӣ»-и Насириддини Тусӣ, «Таҳзиби ахлоқ»-и Ибни Маскуя, «Захоир- ул- мулук»-и Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ истифода намудан ниҳоят муфиду зарурӣ мебошад.

Дар тарбияи маънавӣ - ахлоқии донишҷӯён, омӯзгорони таҷрибадор метавонанд аз ғазалиёти Саъдии Шерозӣ, Ҳофизии Шерозӣ, Ҷалолиддини Балхӣ, Абдурахмони Ҷомӣ, Камоли Хучандӣ самаранок истифода баранд. Бо мундариҷаи он мувофиқат мекунад.

Мавзӯи кори илмӣ то ҳанӯз ба пуррагӣ дар илми муосир баррасӣ нашудааст, бинобар ин интихоби онро дуруст ва актуалӣ ҳисобидан мумкин аст.

Кори илмии мазкур кори мантиқан ба анҷом расида баҳисоб меравад.

Тақриздиханда:

мудири кафедраи технологияи иттилоотӣ дар КАС

Донишгоҳи аргарии Тоҷикистон ба номи Шириншох Шохтемур

номзади илмҳои педагогӣ, дотсент

Баротов Д.А.

Суроға: 734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе,
ҳиёбони Рӯдакӣ, 146

Имзои Баротов Д.А.-ро тасдиқ менамоям:

Сардори шӯъбаи таъминоти ҳуқуқӣ
ва кадрҳо ДАТ

Раджабова Н.А.